

Ne gapse water

Johan Kwast

Heel vaak stoa'j der nich biej stil, mear water is heel belangriek in oons leawenspetroon.

Zoonder water kö'j oe nich wasken, ko'j vroager de waske nich opkokken, köksel vuur de vearken lukken ok nich, gin ströatje schrobben, nich duur smerige roeten kieken en kon de braandweer niks oetrichten. Zo kaan'k nog wel effen verdan filosoferen.

In vroegere joaren halen de leu water oet ne *waterput*, of poompen, met ne *waterpoomp*, 't water op. Noe dreaj ie mear nen kranen lös en ie hebt *water*; ma'j ok nog kiezen tusken *waarm-of koolt water*.

Mear ie möt hiervuur wal de knip trekken.

Wie as jonge jongs, gungen wal ees hen visken in 't *water* van de *Hettumberbekke*; nich met nen hengel, nee met 'n groot slat. Watwegter verzwoard met grote moeren, trökken wiej dat slat oawer 'n bodem, scheuwen dat heel heanig oonder ne schoal visken (grondelingen) duur en dan was 't rap ophalen.

Ok jonge sneuk kreeg wiej der mangs in, mear dan mos ie wal heel rap wean en völ geluk hebben. Aaltied spannend a'j met oe beaden, tot kneeheugte 't water ingungen, beniejd noar wa'j *boawen water* halen. Alleen vuur bloodzuugers was 't oetkieken.

Ne grote boskop dea'j vroager op 't huuske; *water* kwam doar *nich an te pas*. Ie gungen gewoon zitten op ne breeje plaank met 'n gat der in, en 't vol wal woar 't leeg was. 't Tonneke doar oonder, vöng de mesproductie netjes op en de grote bonen wollen de "Boornse kraant" ok wal ees leazen. Zo , de bokse op'etrökken, 't deksel op 't gat, en de krap kon van de duur of.

Weeldwateren, pissen dus, was prebleemloos oftappen; met of zoonder nen boom, a'j mear druk harren. Vroaleu bleewen vuur dee oetvoering meestal binnen of nammen boeten, de hoek-däle hoolding an.

Van *watercloset* ha'j nog nooit 'eheard, en van hoo dat wearken al helemoal nich. En dat he'k 'e weten.

Wiej, zukke opschöttelingen van jongs, wiej warren vlak noa 'n oorlog, met de Boornse C.J.M.V., ne wekke noar Terschelling, noar Oosterend. Op de fietse der hen, ne hele onderneming in dee tied; twee daage hen en twee daage wierum wa'j oonderweg.

Wiej, Juul Evers en ik, wiej konnen op de wierumreise oawernachen biej 'n gezin in Sneek. Van geboorte kwammen dee leu oet Maarkel. Zee blij, wiej blij, der wörden gewoon platproat. Mear wat meender was, in 'n loop van 'n oawend mos ik neurig oet de bokse.

Dee leu harren al 'n ech toilet, hoo mos ik doar met an; 'k har gin idee. Dat der water an te pas mos kommen ha'k wal duur, mear woar haal ie dat vot.

Ik kiek ees um miej hen en zee nen bak, hoog an de muur; "Zol doar water in zitten?"

'k Klim boawen op 'n bril en loer der van boawen in. "Ha, water; za'k ees an dee ketten trekken?" Ik trök, en doar gung 't hen; vuur woonder en geweld speulen de grote boskop de diepte in. Mear, 'k heuren alverdan in den bak nog water lopen. 'k Was der nich gerös op; voort löp den bak oawer en steet alns blaank. Ik wierum noar de kamer, luusteren en ofwochen.

'n Zetje later gung der wier een noar 't kleane keamerke. Noe zö'j 't hebben, met angst en beawen wochen ik op de gevolgen. Mear ik heuren der niks van wier. 't *Waterballet* was in 't *water vallen*, gelukkig mear. Vanof dee tied weet ik hoo 'n *watercloset* wearkt.

As ie oew "*Waterloo*" veendt, dan he'j 't an de nönnen kregen.

Waterrotten, dat bint leu dee zich as viske in 't water veult. Mear, vuural jonge heune en katten warren vaak de klos. Dee zachen vaak *Waterjans* en harren 't er dän nogal reukeloos 'n moal oetdreunten.

Kattenpis, dat is 'n soort *shearpwater*, a'j dat op 'n kop veult, he'j 'n zoonder nich *waterdichte*.

Van *te vol water* en te weanig bonen, kokken ze slappe koffie, dan ha'j jeul.

Hennen met 'n *watergat* leajt nich meer; dee bint riep vuur 'n soep. A'j 'n *waterheuwd* hebt, dan he'j te völ heuwd.

Et *watergat*, was in miene jonge joaren, 'n biejnaam (weanig leu in Boorn weet dat deank ik) van nen bekeanden voetbalspöller. Hee döt noe al joaren biej de "Boornse noabers" met; doar wördt nich voetbald, alleen mear spölt. Ik vertel 't oe nich, mear 't zal miej niej doon of Leo Leurink dat in zien book ophef 'enommen.

Waterjuffers, bint gin vroaleu van adel dee wat met water hebt. 't Bint glazenmakers, dee ok gin glas maakt (libellen).

Met *gebraand water* in de hoed, ma'j nich in 'n auto veuren.

Wieder he'j nog *hard- en zacht water*, en a'j 't keend met 't *badwater* votsmiet, dan is der wat mis; met keender smiet ie nich.

As 't *water leag steet*, zeukt wat leu doar noar spiekers, en in 'n oorlog *lengen* wat boeren de melk *an met water*. Dan ha'j wal meer, mear ok meender melk.

Waterlaanders, dee komt ok bie zeeleu en leu in de loch vuur; de ogen köj nich dreug hollen.

Water noar de zee dreagen is 'n dom doon, ie maakt oe allenig mear meu.

Hej *wateroawerlas*, dan zit ie met *tevöl water*; en 'n aander wilt 't ok nich hebben.

Stille wateren könt naa deep wean, wat der lös keump doar hej nog gin idee van.

“*t Zwatte water*” is nich zwat, en dat van de “gelle bekke” nich gel.

Wat bekken harren wal zwat water, mear toen wearcken de *waterzuuvering* nog nich.

Aj las hebt van *waterslag*, dan möj de loch oet de centrale verwarming zeen te kriegen.

Boawen ne *waterwelle* sloopen is vroagen um rimmetiek; op 'n *waterberre* dat lek is, sloap ie helemaal nich.

Zeej bie vee de *waterbloar*, dan köj der op wochen dat der 'n kieske of 'n vul keump.

Spöaten met 'n *waterkanon*, is 'n soort kegelen op al te metwillige leu; mear umvallen, dat doot ze.

Jonge leu dee wilt trowwen zonder dat zee der genog geeld vuur hebt, mot an 'n *waterpap*.

As nen keerl *t met 't water* hef, dan is dat *water op de möl* van 'n dokter. Den mot em de *waterhoeshoolding* noazeen.

Waterglas is gin glas, mear dun grei, da'j op de muren könt strieken a'j 'n keelder nich *waterdichte* hebt; hej *watervearf*, dan hej oe rotzoo an loaten smeren.

Bint ze *as water en veur*, en helpt proaten nich meer, dan könt ze mekaar wal scheeten.

Watergruwel is gin gruwel; wat leu bint der gek op.

Waterreus is nen erenaam vuur poalbörgers oet de stad Brielle.

Hej *hoogwater*, dan wördt 't tied da'j oftapt.

Waterstaats kearken, bint kearken oet de 19^e-eeuw, dee met riekssubsidie bint 'e bowd.

In 'n *waterzak* zit gewoon water, dat döt bie sporters vaak woonderen; mear vuur *wiejwater* möj de geestelijkheid inschakelen.

Leas ie in 't boek “*Varen waar geen water is*”, van drs. G.J. Schutten, dan wee'j hoo vroager, an dizze kaant van 'n lessel, vervoer oawer water, o.a. met zoompen, gung en vaak nich gung.

En as der nog heel wat *water duur de Boornse Bekke* mot vuur en alear 'n karwei of is, dan heult 't der nog wal effen vuur, dat döt 't.

In tied van oorlog hool ie 't in de *waterlinie* nich lang dreuge, zee zet dan alns *oonder water*; en a'j *oonderwater* bint, bi'j gewoon vot.

Met *jachwater* (alcohol) mag ie ok zonder akte op luuze jagen.

't *Watermesientje* steet an 'n Piepersveldweg in Hettum; 't is gin mesientje, mear 'n vrooger pompstation vuur de febrieken van “Spanjaard”.

Water da'j zeet braanden, doaroawer hoof ie nich in te zitten. Dat köj toch an oew water wal veulen; oe oonder de kloomp veulen mag ok.

Waterlotten bint gin lotten woar ie ne pries op könt winnen; 't bint jonge valse lotten.

Op nen breek met 'n *watermark*, steet vaak wal ne pries, 'n notaris weet doar 't fiene van.

Hej der *een hen waterdösken*, dan hej der 'n paar op 'n löp; water keump doar gils nich an te pas.

A's *waterbevrös* en 't ies is dik genog, dan wördt 't drok tied da'j de schaatsen oet 't vet haalt. Doar mos ik, op de leagere school in Zeanderen, 'n gedicht oawer vuurdreagen. Miene keender en kleankeender, kent dat gedicht ok oet 't heuwd. Ieleu ma'j 't ok wal weten hoo dat gung. Hier keump et:

“Schaatsenrijden”

't heeft vannacht weer flink gevoren,
Alle sloten liggen dicht.

“Heerlijk man”, roept Pietjes vriendje,
Met stralend, blij gezicht.

“Straks, na schooltijd, ga 'k met vader,
Schaatsen kopen in de stad”.

Dan kan ik fijn vanmiddag rijden,
“Zeg eens Piet, hoe vind jij dat?”.

“Als jij rijden gaat” zegt Pietje,
“ga ik natuurlijk met jou mee”.

“k Neem dan stiekum vaders schaatsen”,
anders zegt hij zeker, “nee”.

's Middags op het ijs bindt Pietje,
stevig vaders' schaatsen aan.

Kijk, daar zwaait hij, kijk daar draait hij.
Pats, daar ligt hij op de baan.

Alle jongens staan te lachen,
wat een mal gezicht is dat.

“Heus” zegt Piet, “Ik kan wel rijden,
Maar het ijs is veel te glad”.

Wat leu hebt *geeld as water*, dee könt doon wat ze ich loaten könt. Der bint zat leu, dee *an zu'k water verlet* hebt.

Zo . . . en meer *water* wi'k oe nich *biej 'n wien doon*; wien met water, smaakt trowwens neargens noar.

Loa'w alns mear 'n betje *waterpas* hollen.